

בג"צ 1950/16 - ינון עמרני נ' מדינת ישראל - המרכז לגביית קנסות

בג"צ 1950/16 - ינון עמרני נ' מדינת ישראל - המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות עליון
בג"צ 1950/16

ינון עמרני

נגד

מדינת ישראל - המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

[21.03.2016]

כבוד השופט ס' ג'ובראן

כבוד השופט י' דנציגר

כבוד השופט נ' הנדל

עתירה למתן צו על תנאי

בשם העותר:

בעצמו

בשם המשיבה:

עו"ד פנחס גורט

פסק-דין

השופט י' דנציגר:

1. עתירה למתן צו על-תנאי בגדרה מבקש העותר לדחות את מועד תשלום הפיצוי שנגזר עליו לשלם למתלוננים במסגרת ת"פ 55748-11-13 בבית משפט השלום בנתניה (השופט ח' טרסי).
2. העתירה הוגשה ביום 8.3.2016 והיא הופנתה תחילה כלפי החלטת הגורם המוסמך לפי סעיף 5ב לחוק המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות, התשנ"ה-1995. לכאורה, ניתן היה לדחות את העתירה על הסף כבר בשלב זה, משום שהעותר יכול וצריך היה להגיש השגה על ההחלטה המנהלית למנהל רשות האכיפה והגבייה, ולא עתירה לבג"ץ, לפי תקנה 18(א) לתקנות המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות, התשנ"ו-1996. עם זאת, ראיתי לנכון להותיר את העתירה תלויה ועומדת, עד לקבלת החלטה בהשגה שאותה הגיש העותר בסופו של יום, לאחר הגשת העתירה.

3. ביום 17.3.2016 ניתנה החלטת מנהל רשות האכיפה והגבייה בהשגה שהגיש העותר. בהחלטה צוין, בין היתר, כי בבקשתו לדחיית תשלום הפיצוי, לא פירט העותר פרטים מהותיים הנדרשים לשם ההכרעה, לרבות מידע בדבר רכוש, נכסים שבבעלותו, הסדרי חלוקת הרכוש בינו לבין גרושתו ועוד. מנהל רשות האכיפה והגבייה ציין כי כדי שניתן יהיה להכריע בבקשת העותר, עליו להמציא מסמכים נוספים, לרבות תדפיסי חשבון בנק, ריכוז יתרות מבנקים, אישורי הכנסה, אישורי מס ועוד. כן נקבע, כי ככל שהעותר ימציא את המסמכים האמורים, בקשתו תידון מחדש על-ידי הגורמים המוסמכים במרכז.

4. העתירה דנא הוגשה באופן מוקדם וטרם מיצוי ההליכים על ידי העותר. הדברים מתחדדים בפרט, כאשר גם ההשגה שהגיש העותר למנהל רשות האכיפה והגבייה - תוך כדי שהעתירה דנא תלויה ועומדת - התבררה בסופו של דבר כבלתי בשלה להכרעה נוכח היעדר פירוט וביסוס מספקים מצדו של העותר.

בנסיבות שנוצרו, איננו סבורים כי יש מקום להותיר את העתירה תלויה ועומדת או לדון בה לגופה, ומסקנתנו היא כי יש לדחותה על הסף. כאמור, המסלול הנכון לבירור טענותיו של העותר הינו באמצעות הגשת בקשה חדשה לגורמי המרכז, לה יצרף העותר את המסמכים המתאימים. ככל שהעותר יגיש בקשה חדשה כאמור, מצופה שהחלטה בה תינתן בהקדם האפשרי, וככל האפשר לפני מועד הדיון שקבוע בעניינו לפני ועדת השחרורים.

5. טרם נעילה, ראינו לנכון לשוב על דברי השופט נ' הנדל בבג"ץ 5940/14 אל סוס נ' המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות, פסקה 2 (14.1.2015), בדבר התאמתו של ההליך הנוכחי לדיון בטענות מעין אלה שמעלה העותר: "מוטב - ודאי מבחינת הדין הרצוי, וייתכן אף מבחינת הדין המצוי - כי הסוגיה הנידונה של פריסת קנס שנגזר על נאשם כתוצאה מהליך פלילי תידון במסגרת דיונית אחרת שאיננה הגשת עתירה לבית המשפט הגבוה לצדק". אכן, מצב הדברים שבו בית משפט זה נדרש כמעין ערכאה ראשונה לעתירה בעניין החלטות העוסקות בפריסת או דחיית תשלום קנסות אגרות והוצאות, מעורר שאלה האם אמנם ראוי שכך יהיה. טוב יעשה אם הסוגיה תיבחן על ידי המשיבה ועל ידי הגורמים הרלבנטיים הנוספים.

6. ועוד טרם נעילה, כהערה ההולכת יד-ביד עם ההערה הקודמת, יצוין כי לא נעלמו מעינינו טענות העותר בדבר ה"סרבול" וחוסר הבהירות הגלומים בהליך זה. ככל שניתן להבין מעמדות הצדדים, העותר דן, שהינו אסיר, פנה בבקשות שונות לדחיית תשלום הפיצוי תחילה לבית משפט השלום (כערכאה פלילית); בהמשך לבית המשפט המחוזי (ככל הנראה בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים); לאחר מכן, למרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות לפי סעיף 5ב; לאחר מכן, בהשגה למנהל רשות האכיפה והגבייה ב"השגה" בהתאם לסעיף 18(א) לתקנות; ולבסוף לבית משפט זה. במסגרת ההליכים השונים התבקש העותר להמציא מסמכים רבים, ובשים לב לכך שהוא מנהל את עניינו מתוך כתלי הכלא, ניתן להניח כי משימה זו אינה פשוטה עבורו בלשון המעטה.

אף אם במקרה הנדון ריבוי ההליכים והקשיים הפרוצדורליים נעוצים במידה רבה בעותר עצמו, סברנו כי טוב יהיה אם הגורמים הרלבנטיים יבדקו האם אמנם במישור הכללי-העקרוני ההליכים דן ברורים ונהירים דיים, באופן שאינו מקשה יתר על המידה על המבקשים לנקוט בהם. יש לזכור כי לעיתים קרובות, כמו במקרה זה, הפונים בבקשות מנהלים את עניינם מבין כתלי בית-הכלא, באופן שמקשה עליהם לעמוד בדרישות פרוצדורליות קפדניות וכן מקשה עליהם להבין את הדין על בוריו, בהיעדר סיוע. בהינתן שכך, נדמה כי יש לעשות כל מאמץ על מנת שההליכים יהיו נגישים ובהירים, ומובן כי האינטרס בכך הוא של כל הצדדים להליכים.

7. העתירה נדחת אפוא על הסף.
ניתן היום, י"א באדר ב' התשע"ו (21.3.2016).